

SAYIŞTAY KARARLARI

- Genel Kurul Kararları
- Temyiz Kurulu Kararları

GENEL KURUL KARARI

Tarih : 21.03.2011

No : 5307/2

Sözleşmeli personel dahil Sayıştay yönetim mensuplarına ödenecek fazla çalışma ücretine ilişkin “Fazla Çalışma Uygulama Esasları” taslağının, 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 63’üncü maddesinin 8’inci fıkrası hükmü uyarınca Genel Kurulda görüşülerek karara bağlanmasına ilişkin İnsan Kaynakları Birim Başkanlığının 16.3.2011 tarihli ve 2011-220 sayılı yazısı ile eki “Sayıştay Başkanlığı Yönetim Mensupları Fazla Çalışma Uygulama Esasları” taslağı okunarak,

Gereği Görüldü:

3.12.2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu 19.12.2010 tarihli ve 27790 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesinden sonra, bu Kanun çerçevesinde yönetim işlerinin yürütülmesi esnasında yönetim mensupları ile sözleşmeli personel tarafından yapılacak fazla çalışmalar nedeniyle ödenecek ücretlerin belirlenmesi ihtiyacı doğmuştur.

6085 sayılı Sayıştay Kanununun 63’üncü maddesinin 8’inci fıkrasında “Sözleşmeli personel dahil yönetim mensuplarına, ayda elli saati aşmayacak şekilde fiilen yapılan fazla çalışma karşılığında, Bütçe Kanunu ile belirlenen fazla çalışma ücretinin üç katına kadar fazla çalışma ücreti ödenebilir. Fazla çalışma yaptırılacak gün ve saatler ile çalışma mahalli gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek saat başı ödeme miktarı ve ödemeye ilişkin diğer usul ve esaslar Genel Kurul tarafından tespit edilir. Bu madde uyarınca yapılacak ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.” denilmek suretiyle fazla çalışma karşılığında ödenecek fazla çalışma ücreti ile diğer usul ve esasların belirlenmesinin Sayıştay Genel Kurul kararıyla mümkün olacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan Kanunla, sözleşmeli personel dahil yönetim mensuplarının fazla çalışmaları nedeniyle çalışma yaptırılacak günler, saatler, çalışma yerleri dikkate alınmak suretiyle belirlenecek saat başı ödeme miktarı ve ödemeye ilişkin diğer usul ve esaslar ile ilgili taslağın bu hüküm uyarınca hazırlandığı görülmüştür.

Sayıştayın yönetim mensupları ile sözleşmeli personeline fazla çalışmaları nedeniyle yapılacak ödemeye ilişkin “Sayıştay Başkanlığı Yönetim Mensupları Fazla Çalışma Uygulama Esasları” (...) metninin kabulü karar cümlesinden bulunmuştur.

Karar metnine ekli “Sayıştay Başkanlığı Yönetim Mensupları Fazla Çalışma Uygulama Esasları” aşağıdaki gibidir:

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI YÖNETİM MENSUPLARI FAZLA ÇALIŞMA UYGULAMA ESASLARI

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Esaslar, günlük çalışma saatleri dışında yapılacak fazla çalışmanın uygulanmasına ilişkin hususları düzenler.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Esaslar, 3.12.2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununa tabi sözleşmeli personel dahil yönetim mensupları hakkında uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Esaslar 6085 sayılı Kanunun 63 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Esasların uygulanmasında;

a) Birim Amiri: Savcılıkta görev yapan yönetim mensupları için Başsavcıyı, Gruplarda görev yapan yönetim mensupları için ilgili Grup Başkanı, kurullarda veya dairelerde görev yapan yönetim mensupları için en kıdemli denetçiyi, sivil savunma uzmanlığında görev yapan yönetim mensupları için Sivil Savunma Uzmanını, basın ve halkla ilişkiler müşavirliğinde görev yapan yönetim mensupları için Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirini, baştabiplikte görev yapan yönetim mensupları için Baştabibi, diğer birimlerde görev yapan yönetim mensupları için Birim Başkanı ve Birim Müdürünü,

b) Fazla çalışma: Devlet Memurları Kanunu'na göre belirlenen haftalık çalışma süresinin üstünde yapılan çalışmayı,

c) Yönetim mensupları: Sözleşmeli personel dahil 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi personeli, ifade eder.

Genel Esaslar

MADDE 5- (1) Fazla çalışmanın ücretle karşılanabilmesi için, yönetim mensuplarının kadrosuna ait görevini, normal günlük çalışma saatleri dışında fiilen yapması gereklidir.

MADDE 6- (1) Çalışma saatleri içinde ve dışında yürütülen nöbet hizmetleri fazla çalışma sayılmaz.

MADDE 7- (1) Sayıştay Başkanı, fazla çalışma yapılacak yer, zaman, birim ve unvanları belirler,

(2) Fazla çalışma ücreti, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile belirlenen ücretin üç katı olarak uygulanır.

MADDE 8- (1) Birim Amiri, fazla çalışma yaptıracığı yönetim mensuplarının isim listesini, fazla çalışma mahallini ve saatlerini belirterek bağlı olduğu Başkan Yardımcısının onayına sunar.

(2) Birim Amiri, yönetim mensubuna fazla çalışma yapacağını bir hafta önce bildirir.

(3) Ancak acele ve özel durumlarda bildirme aynı günde de yapılabilir.

MADDE 9- (1) Birim Amirleri, bir aylık dönem içinde yaptırdıkları fazla çalışmalar için Fazla Çalışmanın Uygulama Esaslarını Gösterir Yönetmelik uyarınca, düzenleyecekleri "Fazla Çalışma Cetveli"ni imzalayarak ertesi ayın beşine kadar tahakkuk birimine intikal ettirirler. Tahakkuk birimince birimlerden gelen Fazla Çalışma Cetvellerine göre fazla çalışma ücreti aylıklarla birlikte ödenir.

Yürürlük

MADDE 10- (1) Bu esaslar 1.3.2011 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11- (1) Bu esaslarda yer alan hükümleri Sayıştay Başkanı yürütür.

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 18.01.2011

No : 32731

***B**elediyelerin ilgili Kanunlarında öngörülmediği halde, meclis kararı ile cari hesap şeklinde kısa vadeli borçlanmalarının mümkün olmadığı hk.*

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden ve duruşma talebinde bulunan dilekçi’nın vekili avukat ile Sayıştay Savcılığının sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldü:

892 sayılı ilamın 30’uncu maddesinde, Belediyenin Özel Finans Kurumu ile 2004 yılında YTL limitli Genel Kredi Sözleşmesi imzaladığı, 6.10.2005 tarihinde kredi limitinin YTL.’ye çıkarıldığı, 2006 yılında toplam YTL tutarındaki kredi nedeniyle kar payı/faiz ve diğer masraflar olarak YTL ödenmesi nedeniyle tazmin hükmolunmuştur.

Dilekçi dilekçesinde, Genel Kredi Sözleşmesinin imzalandığı tarihte yürürlükte bulunan 1580 sayılı Belediye Kanununun "Meclisin müzakere edeceği ve karar vereceği işler" başlıklı 70. maddesinin 5. bendinde "ikrazlar istikrazlar" denilerek meclisin borç alıp verme işlerini müzakere edip karara bağlamakla görevli olduğunun belirtildiğini, Aynı Kanunun 19/6 maddesinin belediyeleri belediye hizmetlerinin ifası zımında şahsi hükmü sıfatıyla borç alıp vermeye yetkili kıldığını, Anılan Kanunun yukarıdaki maddelerinde, yapılacak borçlanmanın konusu, miktarı ve geri ödeme yöntemleri hakkında herhangi bir kısıtlayıcı hükme yer verilmediğini, Kredi Limit Artırım Sözleşmesinin imzalandığı tarihte yürürlükte bulunan 5393 sayılı Belediye Kanununun 'borçlanma' başlıklı 68. maddesinde; "Belediye, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla aşağıda belirtilen usûl ve esaslara göre borçlanma yapabilir ve tahvil ihraç edebilir: d) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz.. " hükmü yer aldığını,

Aynı Kanunun 15. maddesinde belediyelerin yetkileri arasında 'Borç almak, bağış kabul etmek' de sayıldığını, 18. madde ile Borçlanmaya karar vermenin meclis yetkisine verildiğini, bu çerçevede konunun Belediye Meclisinde görüşülüp 11.2.2005 tarih ve 446 sayılı meclis kararıyla banka ve özel finans kurumlarından kullanılacak krediler ile ilgili sözleşme imzalama ve ödeme şartları konusunda gerekli yetki alındığını, tüm bu düzenlemelerde belediyelerin borçlanma şekline ilişkin bir açıklamaya yer verilmediğini, belediyelerin açık hesap şeklinde kısa vadeli borçlanma yapamayacakları şeklinde kısıtlayıcı bir hüküm bulunmadığını, öte yandan Belediyenin borç toplamı gelirlerinin %10 unu da aşmadığını, denetçinin belediyelerin ancak bir proje karşılığı uzun vadeli borçlanabileceklerini belirttiğini, Belediyenin dış borçlanma veya bir tahvil ihracında bulunmadığını, söz konusu borçlanmanın tamamen yatırım hizmetlerinin hızlandırılması amacı ile kullanıldığını; Belediyesi Halk Sarayı, geneli asfalt ve bordür yapımı, muhtelif parkların yapılması, mahalle konaklarının yapımı, Belediye ve vatandaşların işbirliğiyle yapılan okulların tamamlanması gibi yatırım işlerini aksatmamak ve bir an önce hizmete sunmak amacıyla kredi kullanıldığını, Belediyenin hesap iş ve işlemlerinde 2005 yılında Taahhütler Hesabı ve Taahhütlerden Alacaklar Hesabı çalıştırılmadığından Müdürlüğe intikal eden müteahhit, cari ve kamulaştırmadan ötürü tahakkuk etmiş alacak miktarlarının kayıtlarda görülmediğini, Müdürlüğe intikal eden tahakkukların geliş tarihlerine göre bir sıralama yapılarak ödeme yapıldığı tarihte kayıt işlemleri yapıldığını, 2005 yılı kayıtlarına bakıldığında yukarıda belirtildiği üzere taahhüt hesaplarında kayıt dışı kalmış alacakların işleme konulmadığından ötürü banka mevcutlarında artı bakiye görüldüğünü, oysa ki, süregelen yıllardan bu yana ödemelerin Müdürlüğe intikal ettiği tarihten itibaren ancak ortalama dört-beş ay sonra hak sahiplerine ödeme yapılabildiğini, tüm bu nedenlerle Belediyenin daha çok zamanla sınırlı ihtiyaç duyduğu bazı projelerin finansmanında bir sıkıntı ile karşılaşmamak için bir kredi sözleşmesi imzaladığını, Ayrıca borçlanma öncesi Bank ve Bank nezdinde faiz oranları ile ilgili araştırma yapılarak daha avantajlı teklif sunan finans kurumunun tercih edildiğini, kısacası Belediyenin, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla borçlanma yoluna gittiğini, bir kamu zararından bahsedebilmek için Belediyenin borçlanmaması durumunda katlanmak zorunda kalacağı maddi ve manevi maliyetin öncelikle hesaplanabilmesi buna göre bir durum tespiti yapıldıktan sonra karar verilmesi gerektiğini, yapılan ödemeler mevzuata

uygun olduğundan dairenin kararının temyizen incelenerek bozulmasına karar verilmesini talep etmektedir.

Açık hesap şeklinde kullanılması öngörülen Genel Kredi Sözleşmesinin imzalandığı 2004 yılında yürürlükte bulunan 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesinde ikraz ve istikrazlara Belediye Meclisince karar verileceği belirtilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinde, "Belediye görev ve hizmetinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre borçlanma yapabilir ve tahvil ihraç edebilir.

a) Dış borçlanma, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde sadece belediyenin yatırım programında yer alan projelerinin finansmanı amacıyla yapılabilir.

b) İller Bankasından yatırım kredisi ve nakit kredi kullanan belediye, ödeme planını bu bankaya sunmak zorundadır. İller Bankası hazırlanan geri ödeme planını yeterli görmediği belediyenin kredi isteklerini reddeder.

c) Tahvil ihracı, yatırım programında yer alan projelerin finansmanı için ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yapılır.

d) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dahil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar Büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.

e) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapabilir.

f) Belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşü alınır.

Yukarıda belirtilen usul ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Belediye, varlık ve yükümlülüklerinin ayrıntılı bir şekilde yer aldığı mali tablolarını üçer aylık dönemler halinde İçişleri Bakanlığına, Maliye Bakanlığına, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına ve Hazine Müsteşarlığına gönderir.” denilmektedir.

Yukarıda anılan hükme göre belediyeler;

-4749 sayılı Kanun kapsamında yatırım programlarında yer alan projelerin finansmanı amacıyla dış borçlanma,

-İller Bankasından yatırım kredisi ve nakit kredi kullanma şeklinde borçlanma,

-Yatırım programlarında yer alan projelerin finansmanı için ilgili mevzuat hükümleri uyarınca tahvil ihracı yolu ile borçlanma yapabilmektedirler.

Anılan kanun maddesinde belirtilen borçlanmalar dışında borçlanma mümkün değildir ve belediyenin cari hesap şeklinde kısa vadeli borçlanmasına izin veren bir düzenleme bulunmamaktadır.

Dilekçi 11.2.2005 tarih ve 446 sayılı meclis kararıyla banka ve özel finans kurumlarından kullanılacak krediler ile ilgili sözleşme imzalama ve ödeme şartları konusunda gerekli yetki alındığını belirtmekte ise de, genel bir yetki devri ile gerek 1580 sayılı kanun, gerek 5393 sayılı kanunun 68’inci maddesinde yer almayan bir usulle borçlanması mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, dilekçi iddialarının reddi ile 766 sayılı ilamın 30’uncu maddesiyle toplam YTL.’na dair tazmin hükmünün TASDİKİNE,

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 18.01.2011

No : 32738

Mahalli idarelerin tamamının mallarının devlet malı niteliği taşıması dolayısıyla Belediyelere bağlı kuruluş ve işletmelerin hizmet araçlarına kasko yaptırılarak bedelinin bütçeden ödenmesinin mümkün olmadığı hk.

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden ve dairesi adına duruşma talebinde bulunan’ün vekilleri avukatve avukat ile Sayıştay Savcılığının sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldü:

840 sayılı ilamın 1’inci maddesinde, İdaresi bünyesinde bulunan hizmet araçlarının kasko sigortalarının yaptırılması ve bedellerinin bütçesinden ödenmesi suretiyle kamu zararına sebebiyet verildiği için toplam YTL ’na tazmin hükmolunmuştur.

Dilekçi dilekçesinde, kamuyu zarara uğratmadıklarını, Genel Müdürlüğünün, savunmalarda da ayrıntılı bir şekilde açıklandığı gibi 3645 sayılı kanunla kurulmuş, hükmi şahsiyeti haiz, özel bütçeli (hiçbir yerden katkı almayan) hususi hukuk hükümlerine göre idare edilen, bütçesinin denetimi kuruluş kanununa göre farklı bir sistemle denetlenen, özgün yapıli bir Genel Müdürlük olduğunu, İddia konusu 2006 yılı bütçe ve hesaplarının da aynı sistem içinde denetlendiğini ve Büyükşehir Belediye Meclisince ibra edildiğini, 3645 sayılı yasanın 6. maddesine göre, Genel Müdürlüğünün bilançosu ile kati hesabının Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından onaylanmasının Genel Müdürlüğün "ibrası"nı da içerdiğini, Bu kararın bir icrai karar olduğunu, Büyükşehir Belediye Meclisi kararının Büyükşehir Belediyesini, İçişleri Bakanlığını, Genel Müdürlüğünü ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kişileri bağlayacağını, bunun İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı tarafından verilen görüş ile de teyit edildiğini, Bilindiği üzere "Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in ilgili hükümlerine göre harcama

yetkililerinin görüşleri alınmak suretiyle üst yöneticinin değerlendirilmesi gerektiği hükmüne göre sorgu konusu değerlendirildiğini ve kamu zararının oluşmadığı kanaatine varıldığını belirterek tazmin hükmünün kaldırılmasını, adı geçen Genel Müdürlüğün özel bir kanunla kurulduğu ve Sayıştay'ın bu kurumu denetim yetkisinin olmadığı ileri sürülmekte ise de Sayıştay Savcılığı, Anayasa'nın değişik 160'ıncı ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 68'inci maddesine göre genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin Sayıştay'ca denetleneceğini, temyiz talebinin reddedilmesinin uygun olacağını, dilekçi ikinci dilekçesinde ise, Sayıştay'ın yetkisinin tartışılmasının amaçlanmadığını, Sayıştay'ın da yol göstericiliğine müracaat ederek 5018 sayılı Kanunun amaç, yönetim ve işleyişi ile özellikle Genel Müdürlüğünün tabi olduğu mevzuat birlikte değerlendirildiğinde oluşan bir takım boşluklar ve buna bağlı olarak mükerrer denetimden kaynaklanan sorunlar bulunduğunu, Kamu idareleri yönünden bütçe ve denetim standart ilkeleri vazeden 5018 sayılı Kanunda bütçe çeşitleri düzenlenirken Devletin genel idari yapısı gözetilerek Merkezi İdare Bütçesi, Mahalli İdareler Bütçesi, Sosyal Güvenlik Kurumları Bütçesi gibi bütçe çeşitleri öngörüldüğünü, Kanunda öngörülen bütçelerin tamamının ortak özelliğinin genel bütçeye dahil olmaları veya genel bütçeden pay almaları olduğunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile yapılan düzenlemelerin, bütçe ve idari yapı esas alınarak yapılan ayırım ile örtüşmediğini, bütçe yapısı esas alınarak yapılan ayırımda bütçelerin tamamı ve/veya bir kısmı genel bütçe içinde yer alan ve genel bütçeden pay alan idareler düzenlenirken; idari yapı esas alınarak yapılan ayırımda genel bütçe içinde yer almayan ve genel bütçeden pay almayan müstakil tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli idarelerin de yasa kapsamında olduğu değerlendirmesine neden olunduğunu, Genel Müdürlüğünün müstakil tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli idari yönden bir kamu kurumu olup genel bütçe ve Büyükşehir Belediye Bütçesine dâhil olmadığı gibi bu bütçelerden pay da almadığını, bütçe yapısı itibarıyla 5018 sayılı kanunda düzenlenmemiş özel ve müstakil bütçeli Genel Müdürlüğünün, sadece idari yönden Mahalli İdareler içinde yer alması nedeniyle 5018 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesinin diğer yasal mevzuat ile birlikte değerlendirildiğinde mükerrer denetime neden olduğunu, 5018 sayılı Kanun ile getirilen düzenleme ve Sayıştay Kanununun belirlediği mali denetim alanına bakıldığında işbu kanunlarda açıkça Sayıştay tarafından mali denetimleri

yapılacak idareler ile genel bütçe ile ilişkili idarelerin dışında bulunan müstakil tüzel kişiliği haiz ve özel bütçeli idarelerin dış denetimlerinin sayılmadığını Sayıştay denetimi Belediye Meclisi tarafından verilen kararı ortadan kaldırmıyorsa o halde aynı iş ve işlem hakkında iki farklı karar olacağını; eğer Sayıştay denetimi sonucunda verilen karar Belediye Meclis kararını ortadan kaldırıyorsa o takdirde denetimin Genel Müdürlüğü iş ve işlemleri hakkında değil, Belediye Meclis kararı hakkında olması gerektiğini, Sayıştay yargısının esas itibarıyla Saymanlar ve Tahakkuk Memurlarının denetimi ile sınırlı olup Encümen üyelerinin Sayıştay yargısına bağlı olmadığını, Genel Müdürlüğünde İdare Encümeninin 3645 sayılı Kanunda yer almadığı ancak 1941 tarihli talimatnamede yer alan bir yapı olduğunu, İdare Encümeninin gerek 4734 sayılı Kanunda tanımlanan İhale Yetkilisi olmadığı gibi 5018 sayılı Kanunda tanımlanan Harcama Yetkilisi de olmadığını, esasla ilgili olarak, kasko sigortası yapılan araçların toplu ulaşım araçlarını denetleyen, toplu ulaşım hizmetini yerine getiren idarenin hizmet araçları olup, şehrin trafik durumu, yıllık kaza istatistikleri nazara alındığında kasko sigortası ile sigortalanmasının kamu hizmetine ve kamu yararına uyarlı bir işlem olduğunu, kamu hizmet araçlarının sigortalanmasını engelleyen bir yasal düzenleme mevcut olmadığını, 2918 sayılı Kanundaki kamu araçlarının da zorunlu mali mesuliyet sigortası ile sigortalanması mecburiyetinin kasko sigortasına engel bir düzenleme olmadığını, yine 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda Belediyelerin giderleri arasında sayılan sigorta harcamaları ihtiyari (kasko) ve zorunlu (mali mesuliyet) sigorta ayırımı yapılmayarak belediyelerin kasko sigortası yapmalarının yasaklanmadığını, kaldı ki 5437 sayılı 2006 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun "Resmi Taşıtlar, Demirbaş Eşya ve Levazım" başlıklı 10. maddesinin 2.bendinde vakıf, dernek, sandık, banka, birlik, firma, şahıs ve benzeri kuruluş veya kişilere ait olup 237 sayılı Kanun kapsamında bulunan kurumlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kurum kurul üst kurul ve kuruluşlarca kullanılan taşıtların giderleri için kurum bütçelerinden hiçbir şekilde ödeme yapılamayacağını düzenlendiğini, 5437 sayılı Bütçe Kanunu ile kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetlerindeki araçlar hakkında değil bu kurumlar tarafından kullanılan ancak mülkiyeti kamu kurum ve kuruluşlarına ait olmayan, vakıf, dernek, sandık, banka, şahıs gibi kuruluş ve kişilere ait araçların sigortalarının kamu kurum ve kuruluşları bütçesinden karşılanmasının yasaklandığını, ayrıca 2006 yılı "Bazı Ödeneklerin Kullanımına ve Harcamalarına İlişkin Esaslar"ın belirlendiği E

cetvelinde de yasaklayıcı bir düzenleme bulunmadığını belirterek tazmin hükmünün kaldırılmasını talep etmektedir.

Anayasanın 160. maddesinde (Değişik: 29.10.2005-5428/2 md.) “Sayıştay, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Sayıştay’ın kesin hükümleri hakkında ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir kereye mahsus olmak üzere karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler. Bu kararlar dolayısıyla idarî yargı yoluna başvurulamaz.

Vergi, benzeri malî yükümlülükler ve ödevler hakkında Danıştay ile Sayıştay kararları arasındaki uyumsuzluklarda Danıştay kararları esas alınır.

(Ek: 29.10.2005-5428/2 md.) Mahalli idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır.....” denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 68. maddesinde genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin Sayıştay’ca denetleneceği, aynı kanunun 2. maddesinde ise mahalli idarelerin genel yönetim kapsamındaki idarelerden olduğu, 3. maddesi(e) fıkrasında ise belediyelerle bağlı idarelerin mahalli idare kapsamında bulunduğu hükme bağlanmıştır. Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 55. Maddesinde’de; Belediyeler ile bağlı kuruluş ve işletmelerde iç ve dış denetimin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yapılacağı belirtilmektedir. Bütün bu hükümlerden’nin Sayıştay tarafından denetlenip hesap ve işlemlerinin kesin hükme bağlanacağı hususunda tereddüt bulunmamaktadır. 3645 sayılı yasaya göre, Genel Müdürlüğünün bilançosu ile kati hesabının Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından onaylanması ise Sayıştay denetimi ve yargılamasına engel değildir.

Dilekçinin encümen üyesinin sorumlu tutulmaması gerektiği iddiası ile ilgili olarak ise; 5018 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, Kanunların verdiği yetkiye istinaden yönetim kurulu, icra komitesi, komisyon ve benzeri kurul veya komite kararıyla yapılan harcamalarda, harcama

yetkisinden doğan sorumluluk kurul, komite veya komisyona ait olur denilmektedir.

Sayıştay Genel Kurulu'nun 5189/1 sayılı kararında da; Kanunların verdiği yetkiye istinaden yönetim kurulu, icra komitesi, encümen gibi adlarla teşkil edilen yönetim organlarının kararı, harcama talimatının taşıması gereken unsurları taşıyor ve kurul, komisyon, komite harcama sürecinde yer alıyorsa, harcama yetkisinden doğan sorumluluğun yönetim kurulu, icra komitesi, komisyon ve benzeri kurul, komite veya komisyona ait olacağına karar verilmiştir. Hukuk müşaviri, Genel Müdürün isteği üzerine danışma birimi olarak encümene katılmakla birlikte, ödemeye dayanak olan kararda encümen üyesi olarak imzası bulunmaktadır.

Bu nedenle, 5018 sayılı Kanunun 31'inci maddesi hükmü gereği encümen kararıyla yapılan harcamalarda encümenin üyelerinin harcama yetkisinden doğan sorumlulukları bulunduğundan, dilekçinin sorumluluk ile ilgili iddialarının reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Konunun esasına geçildiğinde;

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 106. maddesinde de "Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır. Bu kuruluşlar, 85 inci maddenin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere 101 inci maddedeki şartları haiz milli sigorta şirketlerine mali sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdürler." denilmek suretiyle belediyelere ait motorlu araçlara sadece mali sorumluluk sigortası yaptırma zorunluluğu getirilmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanununun 60.maddesinin (h) bendinde "faiz, borçlanmaya ilişkin diğer ödemeler ile sigorta giderleri" denilerek sigorta giderleri, belediyenin giderleri arasında sayılmıştır. Ancak burada ifade edilen sigorta giderleri mevzuatın izin verdiği sigorta giderlerini kapsamaktadır. İl özel idaresi, belediye, bağlı idare ve mahalli idare birliklerinin bütçe ve muhasebe kayıt ve işlemlerini kapsayan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği 10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelikte kasko sigorta giderinin ödeneceğine dair açık bir hüküm bulunmadığı gibi "Hüküm

Bulunmayan Haller” başlıklı 464.maddesinde de; “Bütçeye ilişkin olarak bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan ve ihtiyaç duyulan hallerde, Maliye Bakanlığınca Genel Bütçe için yapılan düzenlemeler esas alınır.” denilmektedir. Buradan hareketle 2006 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bakıldığında Bütçe Kanununa bağlı (E) cetvelinin 26. sırasında;

“Bütçelerin diğer tertiplerinin esas giderlerine ilişkin olarak ödenen sigorta giderleri dışında Devlet mallarının sigorta edilmemesi esastır. Ancak;

a) Yanıcı, patlayıcı maddeler, gemi, uçak ve ilaç depolama yerlerinin sigorta giderleri,

b) Dış ülkelerdeki Devlete ait temsilcilik binaları ile Devlete ait eşyanın ve kira ile tutulan bina için yapılan kontratta sigorta zorunluluğu varsa kiralık binanın, Türk mülkiyetinde olan veya kira ile tutulan yerlerde organizatör şirket tarafından sigorta zorunluluğu konulmuşsa söz konusu yerlerin sigorta giderleri,

c) Sağlık Bakanlığına ait 112 acil ambulanslarının kasko sigortası ile dış kuruluşlarla ilgili olarak taşıt sigortası (misyon şefinin uygun gördüğü hallerde tam kasko) giderleri,

d) Belgelerine göre ayrılması mümkün olmayan sigorta ve navlun giderleri, bütçelerin ilgili tertiplerinden ödenir.” hükmüne yer verildiği görülmektedir.

Buna göre, Merkezi Yönetim kapsamındaki idarelere ait devlet mallarının bazı istisnalar hariç ilke olarak sigorta ettirilmemesi esas benimsenmiştir. Mahalli idareler, merkezi yönetim kapsamında olmamakla birlikte malları Devlet malı niteliğindedir.

Yukarıda sayılan hükümlerin birlikte değerlendirilmesi neticesinde,’ye ait hizmet araçlarına kasko yaptırılarak bedelinin bütçeden ödenmesi mümkün bulunmadığından, dilekçi iddialarının reddi ile, 840 sayılı ilamın 1’inci maddesinde toplam YTL’na dair tazmin hükmünün TASDİKİNE,

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 25.01.2011

No : 32819

***T**oplu iş sözleşmesinde 6 iş günü çalışılacağı ve Pazar gününün hafta tatili olacağı hükümleri karşısında Cumartesi günü yapılan çalışmaların tamamının fazla çalışma sayılamayacağı ve hafta tatili ücreti şeklinde ücretlendirilemeyeceği hk.*

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra gereği görüldü:

768 sayılı İlam'ın 8. maddesi ile, Belediyesi'nin çeşitli birimlerinde çalışan işçilerle ilgili olarak Toplu İş Sözleşmesi'nde haftalık çalışma süresinin 45 saat olarak belirlenip, bu sürenin 6 iş gününe bölünerek hafta içinde 8 saat, Cumartesi günü ise 5 saat çalışılarak doldurulacağı hüküm altına alınmasına rağmen Cumartesi günü yapılan çalışmalar karşılığı hafta sonu ücreti ödenmesi nedeniyleTL'ye tazmin hükmü verilmiştir.

Dilekçiler göndermiş oldukları ortak dilekçede özetle, Belediyede mesai saatlerinin 08.00- 17.00 arasında olmasına rağmen işin yoğunluğu nedeniyle mesai saatlerine bağlı kalmaksızın saat 17.00 den sonra da işin bitirilmesine kadar devam edildiğini ve bu sebeple işçilerin 45 saatlik haftalık çalışma süresini hafta içinde tamamladıklarını ve Cumartesi günü çalışılması halinde 5 saatlik çalışma süresinin dahi haftalık çalışma süresi dışında kaldığını ve bu sebeple işçilere cumartesi günü tam yevmiye fazla mesai ücreti ödendiğini;

2006 yılı denetimi sırasında sözleşmeye aykırı hareket edildiğinin bildirilmesi üzerine 2008 yılı Temmuz ayında bu yanlışlığın düzeltildiğini belirterek tazmin hükmünün kaldırılmasını talep etmişlerdir.

Savcılık, Daire kararının onanması yönünde görüş bildirmiştir.

Rapor dosyası ve ekli belgelerin incelenmesi neticesinde; Belediyesi ile Sendikası arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesi'nde haftalık çalışma süresinin 45 saat olduğu ve bu sürenin haftada 6 iş gününe

bölünerek tamamlanacağı, fazla çalışma ücretinin normal mesai ücretinin %50 fazlası olarak kabul edildiği, haftalık 45 saatlik çalışma süresini 6 günde tamamlayan işçinin 1 günlük hafta tatiline hak kazanacağı ve hafta tatilinin Pazar günü olduğu, Pazar günü çalışılması halinde işçilere yevmiyelerine ilaveten 2 yevmiye daha ödeneceğinin kararlaştırıldığı;

Fakat işçilerin hafta içi 8 saat ve Cumartesi günü de 5 saat çalışmak suretiyle haftalık 45 saatlik çalışma süresini tamamlamalarına rağmen, işçilere Cumartesi günü yapılan tam günlük (8 saatlik) mesaipleri karşılığında 45 saatlik haftalık çalışma süresinin doldurulması dikkate alınarak geriye kalan çalışma süreleri için saat başına fazla çalışma ücreti ödenmesi gerekirken tüm gün için hafta tatili ücreti ödendiği görülmüştür.

..... Belediyesi ile Sendikası arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesinin “İş Süresi (Çalışma Saatleri)” başlıklı 33. maddesinde;

“Haftalık çalışma süresi 45 saattir. Bu süre aşılmamak ve gün ortasında bir saatten az olmamak kaydıyla ara dinlenmesi verilmek şartıyla çalışma saatleri işin icabına göre işverence tanzim edilir. Bu 45 saatlik süre haftada 6 iş gününe bölünerek çalıştırılır.

Çalışma saatlerinde yapılacak değişiklikler temsilcilerle birlikte düzenlenir.” denilmektedir.

“Fazla Çalışma ve Ücretleri” başlıklı 38. maddesinde;

“Bu sözleşmeyle tespit edilen günlük veya haftalık çalışma süresini aşan çalışmalar fazla çalışma sayılır.

1. İşçiye, rızası alınmak koşuluyla gündüzleri 3, geceleri 2 saat kadar fazla çalışma yaptırılabilir.

2. Fazla çalışmalar ücret yerine izinle karşılanamaz.

3. Gündüz yapılan fazla çalışmaların ücreti normal ücretin gece yapılan fazla çalışmaların ücreti ise gece ücretinin %50 fazlasıdır.

4. Fazla çalışmaların yarım saatten az kısımları yarım saat, yarım saatten fazla kısımları ise 1 saat olarak hesaplanır.

5. Hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde işçinin onayı alınarak fazla çalışma yaptırılır.

....” Denilmektedir.

“Günlük Ücret-Aylık Ücret” başlıklı 40. maddesinde;

Günlük ücret, işçinin her türlü tazminat, prim, ikramiye, sosyal yardım v.b. yan ödemeler hariç olmak üzere, esas işi karşılığında bir gün için aldığı ücrettir. Aylık ücret ise, işçiye bir takvim ayı için ödenen ücrettir.” Denilmektedir.

“Hafta Tatili-Çalışma Ücreti” başlıklı 55. maddesinde;

İşçilerin hafta tatili, Pazar günleridir. Haftalık 45 saatlik çalışma süresini diğer 6 günde tamamlayan işçi bu bir gün hafta tatiline hak kazanır. Hafta tatili günlerinde işçilerin onayı alınarak çalışma yaptırılabilir. Bu takdirde kendilerine yevmiyesine ilaveten 2 yevmiye daha ödenir.

Şu kadar ki, yıllık izin süresinin hesabında Pazar günleri hafta tatili olarak kabul edilir.

Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışan işçilere her gün için ilave 2 yevmiye ödenir.

Vardiyalı işçi kendi hafta tatilinde çalıştırıldığı takdirde 2 ilave yevmiye ödenir.

Bakanlar Kurulu Kararlarıyla idari tatil günü olan günlerde c ve d maddeleri de uygulanır.” Denilmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu’nun “Fazla Çalışma Ücreti” başlıklı 41. maddesinde;

“Ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabilir. Fazla çalışma, Kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırkbeş saati aşan çalışmalardır. 63 üncü madde hükmüne göre denkleştirme esasının uygulandığı hallerde, işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık iş süresini aşmamak koşulu ile, bazı haftalarda toplam kırkbeş saati aşsa dahi bu çalışmalar fazla çalışma sayılmaz.

Her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli yükseltilmesi suretiyle ödenir.

Haftalık çalışma süresinin sözleşmelerle kırkbeş saatin altında belirlendiği durumlarda yukarıda belirtilen esaslar dahilinde uygulanan ortalama haftalık çalışma süresini aşan ve kırkbeş saate kadar yapılan çalışmalar fazla sürelerle çalışmalardır. Fazla sürelerle çalışmalarda, her bir

saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yirmibeş yükseltilmesiyle ödenir.

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan işçi isterse, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı, fazla sürelerle çalıştığı her saat karşılığında bir saat onbeş dakikayı serbest zaman olarak kullanabilir.

İşçi hak ettiği serbest zamanı altı ay zarfında, çalışma süreleri içinde ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanır.

63 üncü maddenin son fıkrasında yazılı sağlık nedenlerine dayanan kısa veya sınırlı süreli işlerde ve 69 uncu maddede belirtilen gece çalışmasında fazla çalışma yapılamaz.

Fazla saatlerle çalışmak için işçinin onayının alınması gerekir.

Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.

Fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaların ne şekilde uygulanacağı çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.” Denilmektedir.

Aynı Kanun’un “Çalışma Süresi” başlıklı 63. maddesinde;

“Genel bakımdan çalışma süresi haftada en çok kırkbeş saattir. Aksi kararlaştırılmamışsa bu süre, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanır.

Tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresi, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabilir. Bu halde, iki aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamaz. Denkleştirme süresi toplu iş sözleşmeleri ile dört aya kadar artırılabilir.

Çalışma sürelerinin yukarıdaki esaslar çerçevesinde uygulama şekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Sağlık kuralları bakımından günde ancak yedibuçuk saat ve daha az çalışması gereken işler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.” Denilmektedir.

..... Belediyesi ile Sendikası arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesi hükümleri, yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve dilekçede yer alan hususlar ışığında, haftalık çalışma süresinin hafta içi 8'er saat; Cumartesi günü de 5 saat olmak üzere toplam 45 saat çalışmak suretiyle tamamlanacağı durumunda, Cumartesi günü yapılan 8 saatlik mesainin haftalık 45 saatlik çalışma süresini dolduran ilk 5 saati işçilerin aylık ücretleri dâhilindeki çalışma olduğundan hiçbir fazla çalışma ücretine tabi tutulamaz. Geriye kalan 3 saatlik kısmı ise fazla çalışma ücretine tabi olup işçinin normal yevmiyesinin saat başına düşen kısmının %50 fazlası olarak ödenir.

Dilekçede, hafta içi 8 saatten fazla çalışıldığından bahsedilmiş olsa da bu çalışmaları kanıtlayan herhangi bir belge sunulmamış olmakla birlikte toplu iş sözleşmesinde haftalık çalışma süresinin 6 iş gününe bölüneceği hükmü karşısında haftalık 45 saatlik çalışma süresinin hafta içinde doldurulduğunu iddia etmek yersizdir. Bununla birlikte, toplu iş sözleşmesinde 6 iş günü çalışılacağı ve Pazar gününün hafta tatili olacağı hükümleri karşısında Cumartesi günü yapılan çalışmaların hafta tatili ücreti şeklinde ücretlendirilmesi de mümkün değildir.

Bu itibarla, dilekçi iddialarının reddedilerek 768 sayılı İlam'ın 8. maddesi ileTL'ye verilen tazmin hükmünün TASDİKİNE,

Karar verildi.